A man with dark, curly hair, wearing a dark jacket over a light-colored collared shirt, is looking slightly to his left. He is standing in front of a modern, multi-story building with a glass facade. The building's windows reflect the sky and surrounding environment. The overall scene is outdoors, with some greenery visible in the background.

Gino Dehullu:

**“ARhus wil mensen
samenbrengen en hen
geregeld verrassen”**

Interview: Paul Gervoyse

Foto p. 14: Stefaan Tavernier. Foto's p. 16 en 17: ARhus

Een paar dagen na de imposante en druk bijgewoonde opening van ARhus Roeselare (bibliotheek/open kenniscentrum) had META een gesprek met algemeen directeur Yves Rosseel, adjunct algemeen directeur Gino Dehullu en bibliothecaris Sara Clauw. ARhus heeft zowat alles in huis wat je van een hedendaagse bibliotheek (lees: kenniscentrum) kunt verwachten. Alleen al het concept is verrassend innovatief. De stad Roeselare heeft kosten noch moeite gespaard om van hun boekerijen een prestigieus Open Kenniscentrum te maken.

Hoe zijn jullie tot zo'n schitterend idee gekomen?

Yves: Als leek in de bib-sector heb ik het voordeel van afstand te kunnen nemen en geen rekening te moeten houden met bestaande structuren. Als kunsthistoricus en informaticus heb ik een gevarieerd parcours afgelegd: de afgelopen tien jaar was ik algemeen directeur van muziekcentrum De Bijloke in Gent; daarvoor werkte ik onder meer als systeem-analyst en systeem-ingenieur bij firma's zoals Eternit België en Honda Europe. Samen met collega Gino Dehullu en de andere leden van ons directie-team probeer ik nieuwe ideeën te introduceren in een sector die op dit ogenblik behoorlijk onder druk komt te staan door allerlei — onder meer digitale — evoluties. Niet alleen als ICT'er, maar ook als kunsthistoricus bekijk ik welke zaken een meerwaarde kunnen bieden. Sinds 2012 ben ik betrokken bij de opstart van de vzw. Als algemeen directeur van het kenniscentrum en dagelijks bestuurder van de vzw Het Portaal ben ik verantwoordelijk voor het algemeen inhoudelijk en zakelijk beleid.

Wat is nu eigenlijk zo vernieuwend aan dit project?

Yves: Het vernieuwende heeft alles te maken met de wijze waarop ARhus zich positioneert en zijn opdracht invult. We gebruiken bewust het woord 'kenniscentrum' in plaats van 'bibliotheek' omdat — zeker in de perceptie — 'bibliotheek' te uitsluitend wordt geassocieerd met boeken en lezen. Om het met de onliner van Rik Torfs tijdens onze opening te zeggen: "In een bibliotheek kunnen mensen die graag met boeken bezig zijn uitblinken; in een kenniscentrum kan iedereen uitblinken." Op deze wijze reiken we de hand naar onze bestaande bibliotheekgebruiker — zij blijven voor ons belangrijke ambassadeurs — maar ook naar nieuwe gebruikers. Gebruikers die op dit ogenblik misschien zelf nog niet weten wat een kenniscentrum voor hen kan betekenen. Ik denk hierbij aan (jonge) ondernemers en starters, maar ook aan studenten uit de afdelingen techniek en technologie, en aan de mediasector. De samenwerking met het VTI Roeselare voor de realisatie van een organische tafel, als onderdeel van ons interieur, is hiervan een sprekend voorbeeld, evenzeer als de samenwerking met LOCUS, Bibnet, Roularta en iMinds voor de uitwerking van nieuwe samenwerkingsmodellen tussen uitgeverijen en bibliotheken/kenniscentra.

Waarom een vzw-statuut als rechtspersoonlijkheid?

Yves: De vzw werd aanvankelijk opgericht om het bouwproject te realiseren. Maar na verloop van tijd realiseerde men zich dat

een vzw ook een ideaal instrument kan zijn voor de exploitatie van het kenniscentrum. Het afsluiten van lokale en bovenlokale partnerships kan vlotter verlopen net zoals het verwerven van bijkomende middelen. Dit alles om snel en efficiënt te kunnen inspelen op veranderende noden en tendensen.

Wat maakt het kenniscentrum zo uniek?

Yves: Uniek is wel de wijze waarop we ons positioneren en profileren: we mikken op samenwerkingsverbanden met het ruime maatschappelijke veld, en daarvan maken onderwijs en ondernemers een wezenlijk onderdeel uit. We zijn ervan overtuigd dat een bibliotheek (of kenniscentrum) dient te worden gezien als een beleidsdomeinoverschrijdende actor. Bibliotheken worden te vanzelfsprekend beschouwd als (eerder uitsluitend) behorend tot de culturele sector. Wanneer we de transversale benadering van de BBC in beschouwing nemen, dan zien we daarin zeker een bevestiging van ons standpunt. Wij beschouwen uitgevers

ARhus verwijst naar Albrecht Rodenbach (Roeselare, 27 oktober 1856 – 23 juni 1880). Hij was een Vlaamse schrijver en dichter. Rodenbach overleed op 23-jarige leeftijd in zijn geboortestad aan tuberculose. Je kan zijn standbeeld vinden op het De Coninckplein (in de volksmond beter bekend als het Sint-Amandsplein) in Roeselare.

PLAATSING VAN DE COLLECTIES

Alle namen verwijzen naar plaatsen in Roeselare en vertellen zo mee het verhaal van de stad:

- Babille / Jeugd tot 13 jaar: Verhalen en informatieve boeken, fundels, snippertassen, strips, muziek...
- Duivelshoek / Spannend en actief: Thrillers, fantasy en sciencefiction, strips, games, communicatie, bedrijf, management, informatica, sport...
- Batavia / Romantiek & huis en tuin: Levenskunst, lichaam en geest, koken-hobby, tuin-dieren, interieur, vorsten, waargebeurde verhalen, streekromans...
- Siberië / reizen: Reisverhalen en reisgidsen, dwarsliggers, taalgidsen, anderstalige romans
- Feestpaleis / Film en Muziek: Muziek, film, tv en comedy
- Duizend zinnen / Literatuur: Literatuur, toneel en poëzie
- Stampkot / Young Adult: Games, films en boeken voor jongvolwassenen
- Blauwe toren / Informatie- & studiecentrum: algemeen en media, filosofie, godsdienst, sociale wetenschappen, economie, recht, psychologie, onderwijs, geneeskunde, techniek, kunst, taalkunde, geschiedenis...
- Taalpunt Nederlands / Taalcursussen: Nederlands, verhalen Makkelijk Lezen, Wablieft...

en technologiepartners dan ook als onze natuurlijke bondgenoten, omdat we ervan overtuigd zijn dat een kenniscentrum, in de breedste zin van het woord, een opdracht heeft om de vinger aan de pols te houden op vlak van technologische evoluties, en dit in functie van het garanderen van toegang tot kwaliteitsvolle content met het oog op het delen van kennis in alle betekenissen van het woord. Het wegnemen van drempels voor zowel kansrijken als kansarmen is hierbij een belangrijke stimulans. We beogen hierbij zoveel mogelijk een intergenerationale aanpak: het samenbrengen van mensen uit verschillende leeftijds- en doelgroepen is een van onze belangrijke streefdoelen.

Hebben jullie het organogram aangepast aan de nieuwe werking?

Sara: Eind vorig jaar hebben we een nieuw organigram uitgewerkt. We werken met zes clusters, drie inhoudelijke en drie ondersteunende clusters: Collectie & Informatiebemiddeling (taken: collectiebeheer en -administratie en informatiebemiddeling); Programmering en Publiekswerking; Onderzoek & Ontwikkeling; Infrastructuur; Zakelijke Werking (Personeel & Financiën) en Communicatie & Promotie (bevat ook het onthaal). De verantwoordelijken van elke cluster vormen samen met de directeur het directieteam, dat instaat voor beleid en aansturing. De komende maanden wordt het organigram geëvalueerd en bijgestuurd waar nodig. In oktober willen we het definitieve organigram bepalen.

Wat de taakverdeling voor het personeel betreft, op wat hebben jullie zich gebaseerd?

Sara: Vorige versies van het organigram waren nog rond domeinen als fictie, non-fictie, jeugd... geclusterd. Meer en meer groeide de overtuiging dat dit niet de beste methode zou zijn. We baseerden ons hierbij ook op ervaringen van andere bibliotheken. Daarom is beslist om de medewerkers te groeperen volgens hun specialisatie en sterktes. Zo kan er efficiënter gewerkt worden en leert men sneller van elkaar. Toch willen we nog een zekere afwisseling mogelijk maken, vandaar de richtlijn om 20 procent van de tijd aan een taak uit een andere cluster te kunnen besteden. Iemand kan nu in een bepaald team zitten, maar over de jaren toch ook een grote kennis opgebouwd hebben rond een taak uit een andere cluster. Dat wilden we kunnen blijven benutten. We hebben ook een team Informatiebemiddeling dat de infopunten bemant, maar aangevuld wordt met medewerkers uit andere teams voor de avonden en weekends. Dit zit ook in die 20/80-richtlijn.

In de backoffice zien we enkel clean desks. Wat zijn jullie ervaringen?

Sara: Op zich is de clean desk redelijk vlot ingevoerd; de werkplekken zijn elke avond 'clean'. Vele collega's waren ook al gewoon om werkplekken te delen in de oude locaties. Het grote voordeel is uiteraard dat we de werkplekken en pc's efficiënter gebruiken. Wat men wel lastiger vindt, is dat er geen vaste plek is voor de boekverzorging, alle materiaal moet elke dag

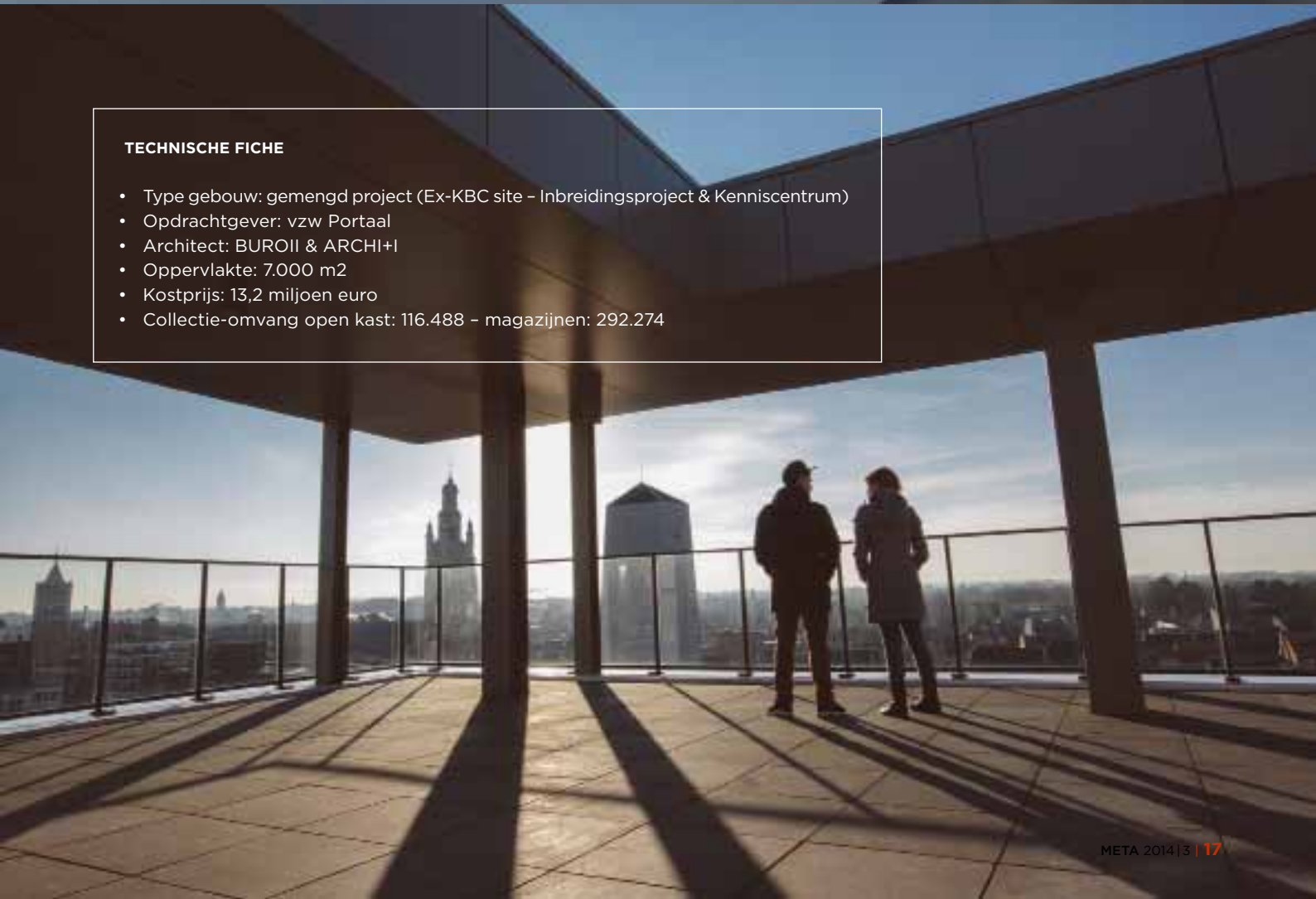
“BIBLIOTHEKEN WORDEN TE VANZELFSPREKEND BESCHOUWD ALS (EERDER UITSLUITEND) BEHOREND TOT DE CULTURELE SECTOR.”

uitgehaald en weggestopt worden. Dit is ook iets wat we zullen moeten evalueren en bijsturen als het nodig blijkt.

TECHNISCHE FICHE

- Type gebouw: gemengd project (Ex-KBC site - Inbreidingsproject & Kenniscentrum)
- Opdrachtgever: vzw Portaal
- Architect: BUROII & ARCHI+I
- Oppervlakte: 7.000 m²
- Kostprijs: 13,2 miljoen euro
- Collectie-omvang open kast: 116.488 - magazijnen: 292.274

De bib van Roeselare heeft een vraaggerichte werking en is dus een Delphi-bib. Hoe vertaalt zich dat in het kenniscentrum?

Gino: Enerzijds door de wijze waarop we met de klant omgaan, zoals het voorzien van een apart team informatiebemiddeling dat zich kan specialiseren in het samen met klanten op zoek gaan naar antwoorden op hun vragen. Anderzijds door het plaatsen van de collecties via gebruikersprofielen. Vraaggericht werken betekent zo goed als 'koken voor de gebruiker', of zorgen dat wij reeds proactief de antwoorden op hun vragen voorbereiden. We hebben er ook voor gezorgd dat de openingstijden aangepast werden in functie van onze (commerciële) omgeving. Wij streven er immers naar om ook in onze werking een vorm van publiek-private samenwerking te realiseren. ARhus vormt

als de overige medewerkers, zich vrij snel ingewerkt en is voor hen een terugkeer naar de oude locaties niet meer wenselijk.

Van 'een jaren zeventig bibliotheek' naar ARhus. De mensen weten niet wat er gebeurt!

Gino: Dit gebouw geeft een boost. Je kunt er niet naast kijken. Het is een open glazen huis en elke verdieping bezit een bijzondere sfeer. In het openingsweekend zijn hier zo'n 15.000 bezoekers over de vloer geweest. We hadden dringend nood aan een nieuwe beeldvorming rond de bibliothecaire werking. Eindelijk kunnen wij een frisse wind laten waaien door het bibliotheeklandschap. Dit is het open kenniscentrum, dit is ARhus! Voor de mediasector kunnen we een niet onbelangrijke speler

“IN ROESELARE IS VEEL TALENT AANWEZIG EN ALS WIJ MET ARHUS ER TOE KUNNEN BIJDRAGEN DAT DEZE TALENTEN OOK IN ROESELARE ACTIEF BLIJVEN, DAN IS DIT MOOI MEEGENOMEN.”

de motor van een stadsvernieuwingsproject en dit willen wij niet beperken tot enkel de infrastructuur. Ook in de werking hebben wij er alle belang bij om samen te werken met de buurt.

Is het kenniscentrum dan een open leercentrum?

Gino: Zo zou je het inderdaad kunnen stellen. Het is een project in het kader van de onderwijsvernieuwing proeftuinen Brede School¹. We bieden een structureel platform zodat nieuwe trajecten kunnen uitgeprobeerd worden in een neutrale en gecontroleerde omgeving. Onderwijsvernieuwing probeer je niet uit in de school zelf, want met kinderen ga je zorgvuldig om. Het is ook niet zo dat wij ons opwerpen als de grote onderwijsvernieuwers. Integendeel, wij proberen alleen maar faciliterend op te treden. Het kenniscentrum moet je als een platform zien tussen het beleid en het onderwijsveld. Het gaat om het aanbieden van ruimte, meubilair, collecties en ICT-infrastructureur. De inhoudelijke meerwaarde wordt uiteindelijk bepaald door de leerkracht en wat hij/zij met ons aanbod doet. Traditioneel was de samenwerking tussen bibliotheek en onderwijs eerder te vinden in de logistieke sfeer. Binnen ARhus geven wij het signaal 'gebruik de bib' en kom terug met innovatieve ideeën. We willen ook verder gaan. We streven ernaar om pionier te zijn in het samenwerken met uitgeverij, om na te denken over nieuwe bedrijfsmodellen, innovatie, de digitale evolutie en onderzoek naar het gedrag van de gebruiker in een digitale omgeving. Verder zullen we ons uiteraard blijven toeleggen op vernieuwende acties inzake mediawijsheid en e-inclusie.

zijn. ARhus is een potentiële partner en beschikt over een open infrastructuur met heel wat mogelijkheden. Daarbij focussen wij niet alleen op de culturele sector, ook ondernemen, economie en andere maatschappelijke sectoren komen in ARhus aan bod. Innovatie en creatieve ondernemers kunnen in ARhus perfect een podium krijgen. Ook dit is publiek-private samenwerking. In Roeselare is veel talent aanwezig en als wij met ARhus er toe kunnen bijdragen dat deze talenten ook in Roeselare actief blijven, dan is dit mooi meegenomen. Het komt er op aan om dit te detecteren, samen te brengen en te stimuleren. ARhus sluit naadloos aan op de grote ondergrondse centrumparking De Munt, er zijn heel wat vergadermogelijkheden, er is catering en een terras met uniek uitzicht op de stad. De mensen moeten erbij willen zijn, men mag niks meer willen missen. ARhus wil mensen samenbrengen en hen geregeld verrassen. ■■

Heeft het personeel zo'n drastische verandering gemakkelijk gevolgd?

Gino: Ik moet je niet vertellen dat dit een zware omslag is geweest voor veel mensen. Eerst het 3-jarige Delphi-traject² bij WINOB (West-Vlaams Informatienetwerk van Openbare Bibliotheken) afgelegd, daarna een totaal nieuw ICT-verhaal opgestart, vervolgens de nieuwbouw en tussendoor toegetreden tot het PBS (Provinciaal Bibliotheekstelsel) en voorbereiden van zelfuitleen. Bij de start van het traject leek het voor vele medewerkers nog ver af, maar in de weken voor de ingebruikname van de nieuwbouw hebben de medewerkers in zes weken tijd toch heel wat werk verricht en de volledige omslag moeten maken. Gelukkig hebben zowel de nieuwe, jonge medewerkers

- 1 Brede School is gericht op de brede ontwikkeling van alle kinderen en jongeren door het ondersteunen en/of creëren van een brede leer- en leefomgeving, waarbinnen kinderen en jongeren een brede waaier aan leef- en leerervaringen kunnen opdoen. Om dat te realiseren, wordt een breed netwerk opgezet van scholen, overheden en organisaties uit de cultuur-, jeugdwerk- of sportsector. <http://www.sociaalcultureel.be/jeugd/bredeschool.aspx>
- 2 Een Delphi-bibliotheek organiseert haar dienstverlening vanuit haar vermogen om het antwoord op vragen te vinden. Een Delphi-bibliotheek maakt uitgeprokeerde keuzes op het vlak van mensen, middelen en methodes. <http://www.delphibibliotheken.be/home>